

Az országgyűlés új nemzetiségi szószólói

Az áprilisi országgyűlési választás során Ritter Imrét ismét nemzetiségi képviselővé választották, tizenegy nemzetiséget pedig szószóló képvisel a Parlamentben. Gratulálunk, és eredményes munkát kívánunk nekik. A jelenlegi szószólók közül többen az előző ciklusban is betöltötték ezt a tisztséget, hárman újonnan megválasztottként kezdik munkájukat az országgyűlésben. Most őket mutatjuk be az olvasóknak.

Grexa Liliána, ukrán nemzetiségi szószóló

– Kérjük, mutatkozzon be olvasóinknak, mely területen tevékenykedett eddig?

– Ukrajnában születtem, de egyéves korom óta élek Magyarországon. Édesanyám Nyugat-Ukrajnából származik, az erdélyi származású magyar édesapám pedig ott dolgozott egy nagyobb projekt keretében, amikor megismerkedtek. Óvodába, iskolába már Magyarországon jártam. A zeneművészeti szakközépiskola után az Államigazgatási Főiskolán tanultam tovább, és az igazgatásszervezői szak elvégzése után a Nemzetvédelmi Egyetemen folytattam tanulmányaimat, ahol biztonságpolitikai szakértőként végeztem. Közel nyolc évig dolgoztam a TV2 kereskedelmi igazgatóságán, az üzleti kommunikáció és rendezvény-szervezés területén, valamint sajtókapcsolati menedzserként, majd vezetőként. Öt évet a MOL-csoportnál töltöttem, a vállalati kommunikáció területén dolgoztam, majd 2016-ban visszahívtak a médiába, az MTVA-hoz, a műsorkommunikációs részleg vezetésére. Ide tértem vissza a kislányom születését követő három év után is 2020-ban, most pedig az ukrán közösség megválasztott szószólójának.

A két kultúra, melyben felnőttem, nagy szerepet játszott az életemben. Középkoroktól jártam édesanyám révén a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület eseményeire, amelyek mindig nagy élményt jelentettek számomra. Kiemelkedő jelentőséggel bírt az életemben, amikor 1997-ben részt vettem az első ukrán anyanyelvű táborban az Egyesület szervezésében, és itt kezdtünk el ukrán népdalokat énekelni Hartyányi Nikolettával, akivel addig nem is ismertük egymást, de a dalok szeretete egyből megadta számunkra a közös hangot. A táborzárón olyan jól sikerült a szereplésünk, hogy a következő kulturális eseményen az Egyesület felkért bennünket egy fellépésre. A siker itt sem maradt el, és a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület elnöke, Hartyányi Jaroslava javaslatára csatlakozott hozzánk még egy lány, Szabó Renáta és így alakult meg a Ruszalka ukrán népdalegyüttest, amely a következő években quintetté bővült és lépett fel az ukrán és más nemzetiségi rendezvényeken. Így volt alkalmam a többi nemzetiséghez tartozó fiatalokkal is megismerkedni, és a nemzetiségünk képviselője még erősebbé vált, mikor ugyancsak a MUKÉ égisze alatt megalakult a Veszelka ifjúsági néptáncegyüttes is, amelynek ugyancsak alapító tagja voltam. A főiskolai tanulmányaim alatt kezdtem dolgozni az ukrán nemzetiségi rádió- és tévéadásokban szerkesztő-műsorvezetőként.

Az ukrán nemzetiségi környezetben igazi családban éreztem magam, és sosem munkaként gondoltam az itt végzett tevékenységemre. Ezért kicsit meg is lepett, amikor a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület vezetői jelöltek képviselőnek a Fővárosi Ukrán Önkormányzatba 2014-ben és az alakuló ülésen pedig engem választottak meg elnöknek. A képviselői csapatunk mind fiatalokból állt, és sok olyan rendezvényt vezettünk be újra, amiken gyermekként részt vettem, de aztán egy időre elmaradtak, ilyen volt például a Szent Iván ünnep is. Emellett az Erzsébetvárosi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

is voltam 2014-től egészen mostanáig. A kerületi önkormányzattal adtunk ki egy CD-t, Nagymama meséi címmel, továbbá ukrán népdalok dzsessz-feldolgozását tartalmazó zenei CD-t is, gyermektábort szerveztünk, valamint aktívan támogattuk a hitéleti projekteket is.

– 2019-ben a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület jelöltjeként beválasztottak az Ukrán Országos Önkormányzatba. Óriási megtiszteltetésnek éreztem, hogy bejutottam a legfelsőbb testületbe, amelyben a közösség életét érintő legmagasabb szintű döntések születnek. Munkám eredménye abban is megmutatkozik, hogy a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesülettel kisebbségben indultunk, és a 2019-2021 között eltelt két év végére sikerült többséget szereznünk a döntések terén, más szervezetek is csatlakoztak javaslatainkhoz. Ennek eredményeként lettem az első számú jelölt a nemzetiségi listán. Az aktív munka eredménye az is, hogy sikerült olyan erős nemzetiségi listát állítanunk, ahol mindegyik jelölt méltó módon szerepelt, több évtizedes, közösségért, ukrán nyelvért, kultúráért végzett munkával maga mögött, és amire idén az eddigi ukrán szöszólóválasztások közül a legmagasabb szavazatszám érkezett.

Sikerült nyíltabbá tenni az Ukrán Országos Önkormányzat kommunikációját és tevékenységét a 2014 és 2019 közötti időszakhoz képest. Azért fogadtam el a jelölést az országos listára, mert emlékeztem a fiatalkori pezsgő nemzetiségi életre, amelyben mindenki részt vett, csodálatos hangulatban. Ma eljönnek az ülésekre az emberek, figyelembe vesszük a civil szervezetek véleményét is, igyekszünk széles körűen támogatni az egyházi életet, szabályokat hoztunk az iskolák támogatásával kapcsolatban, melyek átláthatóvá teszik a rendszert. Ez volt az elsődleges célom: ahol én képviselőt vállalok, az a szervezet a közösség érdekeit szolgálja, tagjának lenni büszkeséget jelenthessen. Ezt sikerült elérni, az Ukrán Országos Önkormányzat megtalálta vezető helyét a közösség életében.

– Szöszólói megbízatásomat szolgálatnak fogom fel. Fontos számomra az átláthatóság, nyitottság és összefogás, mind emberi szinten, mind a szervezetek szintjén. A szöszóló feladatának azt gondolom, hogy összefogja a közösséget amellet, hogy a legmagasabb szinten képviseli. A terveim is ezzel kapcsolatosak. A közösség életében látom, hogy a fejlődés feltétele a nyitottság és összefogás. Azokkal fogok együttműködni, akiknek szintén ez a fontos. Hiszek a csapatmunkában. Az országos önkormányzat a képviselők testülete, az elnök szerepe a képviselők véleményét képviselni, én pedig a testülettel működöm együtt. A képviselők már ismerik a munkámat, úgy érzem, jól fogunk együtt dolgozni velük, a helyi önkormányzatokkal és a civil szervezetekkel is.

Jelenleg különleges feladatot ró ránk az ukrán menekültek érkezése. Önkénteseink az első naptól kezdve várják és segítik az érkezőket. Nagyon köszönjük Magyarország segítségét a jelen helyzetben. A Magyarországi Ukrán Görögkatolikus Egyházi Alapítványunk önkéntesei működtetik az Ukrán Országos Önkormányzat székhelyén az önkéntes központot. Többfeladatot vállalnak a civil szervezetek és a vasárnapi iskolák is, közösségünk működtet több ötnapos óvodai csoportos foglalkozást, melyre nagy igény van. A Magyarországi Ukrán Görögkatolikus Alapítvány ősztől kétnyelvű ötnapos iskolát is indít a helyzethez alkalmazkodva. Akik beiratkoztak hozzánk az egyesületi vagy vasárnapi iskolába, azok addig szeretnének maradni, amíg a helyzet nem rendeződik, és azért nem mennek messzebbre, hogy ha lehet, mielőbb visszatérjenek majd a szülőföldjükre. Előfordulhat azonban, hogy közben sikerül megvetni a lábukat itt, és módosul a tervük. Az állami és a mi közösségi segítségnyújtásunk jóvoltából érezhetik úgy, hogy befogadták őket. Ezért maradnak, ami gazdaságilag előnyös lehet Magyarország számára is.

– Milyen eredményeket emelne ki a közösségéért végzett munkája terén?

– Milyen területen és hogyan kíván dolgozni az elkövetkező ciklusban? Hol lát a közösségi munka területén tennivalókat, mik a prioritások?

A szószólói programomban a főbb pontok között szerepel az egyházi közösségünk számára alkalmas tér és lehetőségek kialakítása, ugyanis nincs saját templomunk. Hívó nép vagyunk, egyre többen veszünk részt az istentiszteleteken, a háború kitörése óta nemcsak vasárnap és ünnepnapokon, hanem minden nap van mise, de ez nehézkes úgy, hogy alkalmazkodnunk kell egy másik templom rendjéhez. Az egyik fő cél tehát a templom, közösségi és kulturális tér létrehozása. Az oktatás fejlesztése a másik nagyon fontos feladat. A vasárnapi iskolák működése mellett az egyház és egyesületek is nagy szerepet vállalnak abban, hogy a menekült gyerekeknek biztosítsuk az oktatást, de az ötnapos nemzetiségi oktatás nálunk még gyerekcipőben jár. Mind a hitélet, mind az oktatás fejlesztése kiemelt figyelmet és sok időt igényel, így én már akkor is elégedett leszek, ha ehhez a következő négy év alatt az alapokat sikerül letenni, de igyekszem kihozni mindenből a maximumot.

Koranisz Laokratisz, görög nemzetiségi szószóló

– Görögországban születtem a polgárháború idején, egyéves koromban menekültként kerültem Magyarországra. Édesapám sebesültként érkezett, és meg is halt. Hét évig gyermekotthonban nevelkedtem, 1956 végén kerültem vissza édesanyámhoz és nevelőapámhoz, a budapesti dohánygyári görög kolóniában éltünk, két testvéremmel. 1962-ben kaptunk lakást a mostani József Attila lakótelepen. A Bem József Szakközépiskolában érettségiztem, majd 1970-ben a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskolán gépgyártás-technológus üzemmérnöki diplomát szereztem. Megismerkedtem mostani feleségemmel, aki Szófiában nyert felvételt az egyetemre. Utána mentem, és én is a Kliment Ohridszki Tudományegyetemen tanultam tovább, ahol filozófiai és szociológusi előadói diplomát szereztem. Szláv ajkú görög családból származom, édesanyám is egy görög-macedón-bolgár-albán keveréknyelvet beszélt, így könnyebben ment a nyelv elsajátítása.

Hazaérkezve műszaki területen dolgoztam, az ELKISZ Híradástechnikai Szövetkezetben, és szociológusi munkát is végeztem. A görög kultúrához továbbra is nagyon kötődtem. Az első görög turisták érkezésével bekapcsolódtam az idegenforgalomba és elvégeztem az idegenforgalmi ügyintéző-képzést, majd 1989-ben megalapítottam a SIA-LEO Utazási Irodát. Ez jelenleg is működik, most már a fiam vezetésével.

– Milyen eredményeket emelne ki a közösségéért végzett munkája kapcsán?

– Nem tudtam elviselni azt az igazságtalanságot, ami az akkori görög állam részéről a szüleink nemzedékét, az ide érkező görögöket érte: egészen 1983-ig nem mondhattuk volna magunkról, hogy görögök vagyunk. Ezen kívül úgy gondoltam, hálával tartozunk azoknak az embereknek, a demokratikus hadseregben szolgáló görög partizánoknak, akik segítettek nekünk elmenekülni. Bekapcsolódtam a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetségének munkájába, 1995-ben a görög tagozat vezetőjének választottak. Többedmagammal dolgozva összeállítottam több mint háromszáz katona névsorát, és ebből több mint százharminc számára sikerült elérni, hogy a görög államtól megkapják a rokkantsági nyugdíjat. Több éves munkámat Radnóti Miklós Antirasszista Díjjal tüntették ki. Aktivitásomat látva először 2003-ban a Fővárosi Görög Önkormányzat elnökévé választottak, majd 2007-től kétszer is a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának elnökévé, 2014-ben pedig elsőként választottak szószólóvá.

Fővárosi és országos elnökké választásomat a hazai görögség szolgálatának tekintettem. A Fővárosi Görög Önkormányzat elnökeként kapott tiszteletdíjamat a görög fiatalok nyelvtanulására ajánlottam fel, országos elnökként tiszteletdíjamat részben a beloianiszi iskolának, részben a Görögség Háza Alapítványnak ajánlottam fel a Görög Kultúra Háza megvalósításáért. 2009-ben a Magyarországi Görögök Orszá-

gos Önkormányzata döntött a volt Pest-Buda mozi épületének megvásárlásáról, azzal a céllal, hogy ott legyen a görög kulturális központ.

A 2007-2011-es ciklus fő feladata a *12 évfolyamos kiegészítő Görög Nyelvoktató Iskola* fejlesztése volt, amit sikeresen megvalósítottunk. A hazai görögség folyóiratának modern kiadása, illetve a közösségi élet élénkítése céljából havonta frissülő weblapot indítottunk.

A 2011-2014-es ciklus fő tevékenysége *Beloianisz* község fejlesztése volt. A kormány támogatásával az iskola 2012-től kéttannyelvű nemzetiségi iskolaként működik. A Beloianiszban élő görögök száma kissé csökken, ennek ellenére a település továbbra is a hazai görögség központja. Amellett, hogy nagyon sokat fejlődött a község, legnagyobb öröömöm, hogy az ott élő magyarok is „belosinak” vallják magukat. Itt nem kell görögnek születni ahhoz, hogy valaki a görög kultúrát szeresse. A magyar gyerekek is tanulják a görög nyelvet, néptáncot. Két testvérvárosi kapcsolat is gazdagítja a települést. A járvány előtti időben havonta, kéthavonta rendszeresen folyt a diákcsera program a görögországi *Amaliadával* és a ciprusi *Pervoliával*.

2008-ban a magyarországi görögök életét bemutató fotókiállítást szerveztünk *Athénban* annak emlékére, hogy hatvan évvel ezelőtt érkezett Magyarországra a görög polgárháború borzalmai elől menekülő második görög diaszpóra. Ebből a képanyagból a Beloianiszi Görög Nemzetiségi Önkormányzat egy állandó kiállítást rendezett, mely azóta is megtekinthető. Az ország közepén egy „kis Görögországunk” van, ez minden magyarországi görög számára öröm. A településért és az iskoláért végzett munkám elismerésül a Fejér Megyei Közgyűléstől *Wekerle-díjat* kaptam, valamint Beloianisz *díszpolgárává* választottak.

– Negyven Magyarországon regisztrált görög civil szervezet tette meg ajánlását a szószólói jelölés előtt, és engem választottak első helyre. Megkaptam a bizalmat, minden erőmmel azon leszek, hogy a görög nemzetiség javát szolgáljam, és a többi nemzetiségi szószólóval együtt eredményesen képviseljük a Magyarországon élő őshonos nemzetiségeket, a törvényhozásban, a parlamenti bizottságokban, az országgyűlési munkában és a mindennapok során. Legfőbb tervem a Görögség Házának befejezése, hogy a görög nemzetiségnek is legyen olyan kulturális központja, mint a többinek. Az épület megvásárlása után elindultak a munkálatok, de teljes megvalósítása még erre a szószólói ciklusra marad.

Igaz, hogy hetven éve érkeztünk ide, gyökeret vertünk, magyarokká váltunk, de nagyon fontosnak tartom emellett, hogy az itt lévő negyedik generáció se feledkezzen meg az óhazáról. A következő népszámlálásra készülve végig fogom járni a görög közösségeket, és arra buzdítom majd őket, hogy a magyarságunk mellett vállalják görögségünket is. A szüleinktől kapott nyelv, kultúra továbbvitele gazdagítja az egész országot is. Már előző szószólói időszakomban tárgyalásokat folytattam az ELTE-vel, hogy Magyarországon is legyen görög nyelv oktatására alkalmas pedagógus a felsőoktatásban. Ebben az ügyben is tovább kell haladni.

Akopjan Nikogosz, örmény nemzetiségi szószóló

– Örményországban születtem, rokonaim, édesapám ma is ott élnek, napi kapcsolatban vagyok velük. Iparművészeti gimnáziumot végeztem, és felvételiztem az egyetemre, ami a sorkatonai behívóm miatt abbamaradt. Amerikai rokonaimtól kaptam meghívót, az volt a tervem, hogy áttelepülök hozzájuk. Nem volt ez egyszerű, Magyarországon keresztül akartam eljutni oda, itt csak átmenetileg tartózkodtam volna. Aztán változott a sorsom, megnősültem, közben sok barátom lett itt, és bár voltam azóta Amerikában, Magyarországon telepedtem le, 1991 óta itt élek.

– *Milyen területen és hogyan kíván dolgozni az elkövetkező ciklusban? Hol lát a közösségi munka területén tennivalókat, mik a prioritások?*

– *Kérem, mutatkozzon be olvasóinknak.*

Herenden kezdtem dolgozni porcelánfestőként. Itt egyedül voltam örmény, ez segített abban, hogy hamar megtanultam a magyar nyelvet. Egy év alatt megkaptam a magyar állampolgárságot is. Rövid idő alatt felvettem a kapcsolatot a magyarországi örményekkel, bekapcsolódtam a veszprémi közösség életébe, és az országon belül, de a határon kívül is tartottam a kapcsolatot a diaszpórával. Közben három fiam született, létrehoztam egy kereskedelmi céget, elvégeztem a vám- és pénzügyőri képzést, és végül az egyetemet is, üvegművész – üvegszobrászként. 1995 óta az Országos Örmény Önkormányzat tagjaként különböző feladatokat láttam el, 2019-ben pedig elnökké választottak.

– Milyen eredményeket emelne ki a közösségéért végzett munkája terén?

– Milyen területen és hogyan kíván dolgozni az elkövetkező ciklusban? Hol lát a közösségi munka területén tennivalókat, mik a prioritások?

– 1995-ben létrehoztuk az Örmény Kultúráért Alapítványt, amely a kétnyelvű *Arménia* című lapot és a *Diaszpóra 21* magyar nyelvű újságot is kiadja, emellett üzemelteti háromnyelvű örmény honlapunkat. 1995-ben megalapítottuk a Veszprémi Örmény Nemzetiségi Önkormányzatot, aminek elnöke lettem. Veszprém a szívem csücske, sok baráti kapcsolat és fontos tevékenység köt ide. Négy örmény tematikájú szobrot állítottunk a városban, köztük a méltán híres *Ararát* emlékművet.

Nyílt titok, hogy 2019-ben elszámolás nélkül, sok tartozással vettük át az országos önkormányzatot. Reménytelennek tűnt a helyzet, de nemcsak anyagi természetű volt a probléma. Az előző huszonöt évben az örmények két egymással szemben álló csoportra szakadtak. A széthúzás minden területen visszavetette a közösség fejlődését. Azzal a céllal vállaltam el az országos elnökséget, hogy egységbe kovácsoljam a hazai örménységet. Büszke vagyok arra, hogy mára megértették: a közös cél érdekében össze kell állnunk.

A rossz gazdálkodás is komoly anyagi kárt okozott az örménységnek. Sikerült lerendezni a tartozást, mondhatom, hogy szószólóvá választásom után konszolidált helyzetet adok át. Közösen dolgozunk tovább, nincs probléma az országos elnök és szószóló között. Harminc év tanulsága, hogy nem lehet széthúzás a közösségben, saját hibánkból megtanultuk, hogy ez csak árt. Az a legfontosabb, hogy ezt sikerült felszámolni, sikerült egységes közösséget és munkacapatot létrehozni, így most tiszta lappal indulunk ennek a ciklusnak.

– Sok elmaradásunk van a többi nemzetiséghez képest. Most a legfontosabb feladat Magyarország és Örményország közötti diplomáciai kapcsolat helyreállítása, ami tíz éve megszakadt. Elindult már a kapcsolatfelvétel azzal, hogy *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes Örményországba látogatott és találkozott *II. Karekin* örmény katolikuszsza, tehát e területen gyors előrelépést várunk.

Sok területen folytatunk kulturális tevékenységet arra alkalmas helyiség nélkül. Magas színvonalú színházunk működik teltházos előadásokkal, vasárnapi iskolát, kulturális központot vezetünk, nyári anyanyelvi táborokat szervezünk a Balatonnál. Mindezt lakásokban elhelyezve, méltatlan körülmények között. A fővároson kívül harmincegy helyen működik az országban önkormányzat. Kulturális műsorainkkal, rendezvényeinkkel sok helyen bekapcsolódunk a helyi programokba, fesztiválokba, nemcsak saját közönségünk előtt lépünk fel. Szükségünk lenne tehát irodára, színház és kulturális központ számára alkalmas épületre. Most már a múlt problémáitól megszabadulva megtettük, amit elvártak tőlünk, tehát előre kell tekintenünk. Akik ismernek, tudják, hogy el is fogom érni, hiszen azért választottak meg 100 %-os támogatottsággal, mert látták, hogy tárgyilagosan állok a problémákhoz, és össze tudom fogni a magyarországi örmény közösséget.